

Scenariusz lekcji języka polskiego w kl. VIII z wykorzystaniem TIK

Prowadzący – Monika Kosman

Temat: „Bo kto nie był ni razu człowiekiem, temu człowiek nic nie pomoże”. Oskarżam Widmo.

Cele ogólne:

Uczeń potrafi:

- pracować z tekstem literackim,
- czytać ze zrozumieniem,
- wyszukiwać odpowiednie przykłady,
- przyporządkowywać wyszukany przykład odpowiedniemu problemowi.

Cele szczegółowe:

Uczeń potrafi:

- określić winę i karę każdego z duchów,
- szukać informacji w tekście oraz przytoczyć cytaty,
- wskazać naukę moralną wypowiedianą przez chór i zjawę,
- wie, na czym polega wina złego Pana i co jest dla niego karą,
- rozumie słuszność twierdzenia, że „nie ma winy bez kary”.

Treści podstawy programowej

- wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu
- rozpoznaje problematykę utworu
- przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych
- interpretuje głosowo wybrane utwory literackie
- omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne

Metody pracy

- rozmowa kierowana,
- praca z tekstem,
- dyskusja.
- prezentacja

Środki dydaktyczne

- Adam Mickiewicz *Dziady* cz. II,
- karta pracy,
- prezentacja, aplikacja wordwall

Uzasadnienie zastosowania technologii

Zastosowanie narzędzi TIK pozwala zwiększyć atrakcyjność lekcji i może pomóc w lepszym zrozumieniu i zapamiętaniu zagadnień z lekcji.

Przebieg lekcji

Czynności wstępne i organizacyjne

1. Powitanie klasy.
2. Sprawdzenie obecności.
3. Zapisanie tematu lekcji.

Aktywność nr 1 (ok.10 min)

Uczniowie mieli za zadanie zapoznać się w domu z treścią utworu *Dziady* cz. II autorstwa Adama Mickiewicza.

Link do słuchowiska: <https://view.genial.ly/5fbfda857658a00d84595de4/presentation-dziady-czesc-ii>

1. Omówienie sytuacji duchów blakających się po śmierci wśród żywych.

– Analiza sytuacji postaci fantastycznych ukazanych w cz. II *Dziadów*. Nauczyciel proponuje uczniom przeczytanie poszczególnych fragmentów.

- Fragment dotyczący ukazania się duchów lekkich.
- Fragment dramatu, w którym pojawia się duch z największą winą.
- Fragment związany z duchem pośrednim.

Aktywność nr 2 (ok. 15 min)

Wina, kara i nauka moralna.

Link do prezentacji Genial.ly:

<https://view.genial.ly/5ed16d04dbd44e121591061f/presentation-dziady-ii>

- Przypomnienie winy i kary duchów lekkich – Józia i Rózi.
- Odczytanie z podziałem na role fragmentu – obrzęd wywołania Widma – ducha ciężkiego (duch ogniowy, płonący w smole i piecu), kara: tułaczka, cierpienie głodu, rozszarpywanie przez żarłoczne ptactwo do momentu, kiedy ktoś litościwy nie nakarmi widma; wina – głodzenie sług, bezlitosne postępowanie; Surowość kary odpowiada popełnionemu grzechowi).
- Wskazanie sposobów, dzięki którym żyjący mogą pomóc zmarłym. Określenie skuteczności tych działań i konieczności ich podejmowania (np. duchy dzieci proszą o dwa ziarna gorczycy, widmo – o jedzenie i napitek, dziewczyna – o pochwycenie przez młodzieńców i przyciągnięcie do ziemi. Tylko prośba zjaw o lekkich winach zostaje spełniona. Podejmowanie działań ma służyć nie tylko pomocy zjawom, lecz także ludziom żywym).
- Ustalenie, czy wskazówki moralne wygłaszane przez duchy zmarłych w II cz. *Dziadów* – Aniołki: „Kto nie doznał gorczycy ni razu, / Ten nie dozna słodyczy w niebie”; Pan: „Bo kto nie był ni razu człowiekiem, / Temu człowiek nic nie pomoże”; Zosia: „Kto nie dotknął ziemi ni razu, / Ten nigdy nie może być w niebie” są warte zastosowania w życiu współczesnego człowieka.
- Rozważenie kwestii „Co to znaczy być człowiekiem?” metodą dyskusji.

Aktywność nr 3 (ok. 10 min)

Tworzenie wspólnie notatki (może być ona wykonana w aplikacji padlet – w zależności od dostępności narzędzi do tworzenia)

	Duchy lekkie (dzieci)	Duch ciężki (pan)	Duch pośredni (dziewczyna)
Czynności wykonywane przy wywoływaniu duchów	Podajcie mi garść kądzieli, Zapalam ją; wy z pośpiechem, Skoro płomyk w górę strzeli, Pędźcie go z lekkim oddechem.	Weźcie smolny pęk lucywa, Stawcie w środku kocioł wódki. A gdy laską skinę z dala, Niechaj się wódka zapala.	Zapalam święcone ziele, W górę dymy, w górę blaski!
Zaklęcia przywołujące duchy	Kto z was wietrznym błdzi szlakiem, W niebieskie nie wleciał bramy[...] Przyzywamy, zaklinamy.	Jeżeli karę tak srogą Ludzie nieco zwolnić mogą I zbawić piekielne jamy [...] zaklinamy Przez żywioł wasz, przez ognisko!	Żyłyście z ludźmi pospołu Lecz od ludzkiej wolne skazy Żyłyście nie nam, nie światu [...] Zapraszamy, zaklinamy.
Rodzaj kary	Lecz choć wszystkiego dostatek, Dręczy nas nuda i trwoga.	Wiecznych głodów jestem pastwą; A któż mię nakarmić raczy?	Umarłam nie znając troski Ani prawdziwego szczęścia. [...] Ani wzbić się pod niebiosa, ani ziemi dotknąć nie mogę.
Prośby	Nic gorzkiego nie doznałem. [...] Prosim gorzycy dwa ziarna.	Nim kto z was, poddani moi, Pożywi mię i napoi.	Niechaj podbiegą młodzieńce, Niech mię pochwyć za ręce, Niechaj przyciągną do ziemi, Niech poigram chwilkę z niemi.
Prawdy moralne	Kto nie doznał goryczy ni razu, Ten nie dozna słodyczy w niebie.	Bo kto nie był ni razu człowiekiem, Temu człowiek nic nie pomoże.	Kto nie dotknął ziemi ni razu, Ten nigdy nie może być w niebie.

Aktywność nr 4 (ok. 10 min)

Podsumowanie wiadomości – aplikacja Wordwall

<https://wordwall.net/pl/resource/5970407/dziady-cz-ii-tre%C5%9B%C4%87>

Test

<https://wordwall.net/pl/resource/939753/polski/dziady-cz-ii>

Zadanie pracy domowej.

Napisz ogłoszenie do gazetki szkolnej o przedstawieniu „Dziadów cz. II” organizowanym przez Twoją klasę.